

ДЕРЖСТАТ

**ГОЛОВНЕ УПРАВЛІННЯ СТАТИСТИКИ
У ЧЕРНІГІВСЬКІЙ ОБЛАСТІ**

**СТАН ЗДОРОВ'Я
НАСЕЛЕННЯ
ЧЕРНІГІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ
у 2019 році**

СТАТИСТИЧНИЙ ЗБІРНИК

**ЧЕРНІГІВ
2020**

Державна служба статистики України
Головне управління статистики у Чернігівській області

За редакцією **Т. В. Дусь**
Відповідальна за випуск **Т. В. Семеняко**

У статистичному збірнику наведено підсумки вибіркового опитування членів домогосподарств, які беруть участь в обстеженні умов життя, щодо стану їхнього здоров'я, а також показники народжуваності, смертності, захворюваності населення області.

Збірник розрахований на широке коло читачів.

Збірник підготовлений колективами відділів обробки даних вибірових обстежень населення, обробки даних соціальної статистики та відділом переписів та демографічної статистики.

Головне управління статистики у Чернігівській області

- адреса: вул. Гонча, 37, м. Чернігів, 14000, Україна
- телефон: (0462) 67-65-64
- факс: (0462) 675-082
- електронна пошта: post@chernigivstat.gov.ua
- веб-сайт: www.chernigivstat.gov.ua

Розповсюдження статистичних видань
Головного управління статистики у Чернігівській області

- адреса: вул. Гонча, 37, кімната 404, тел. 676-423

Книжкова виставка-продаж (постійно діюча)

- адреса: вул. Гонча, 37 (другий поверх), м. Чернігів, 14000, Україна

ПЕРЕДМОВА

Збірник «Стан здоров'я населення Чернігівської області у 2019 році» підготовлено за матеріалами вибіркового опитування членів домогосподарств, які приймають участь в обстеженні умов життя, щодо стану їх здоров'я. Опитування проводиться щорічно під час квартального інтерв'ю в жовтні.

Інформація, наведена в збірнику, характеризує суб'єктивну оцінку стану здоров'я членів домогосподарств, рівень доступності для них медичної допомоги, можливість придбання ліків та медичного приладдя, наявність хронічних захворювань або проблем зі здоров'ям за видами, окремі питання, пов'язані з лікуванням у лікарнях, відвідуванням лікарів, суб'єктивну оцінку впливу на стан здоров'я наслідків Чорнобильської катастрофи, показники народжуваності дітей жінками у віці 15 років і старшому, дані щодо тютюнокуріння тощо.

Крім того, наводяться окремі показники щодо захворюваності, народжуваності, смертності, природного приросту населення області.

Дані про стан здоров'я населення наводяться за 2017–2019 роки. Вміщена інформація вибіркового опитування розповсюджена на все населення області за допомогою процедури статистичного зважування.

Вміщено показники щодо стану здоров'я населення України, областей Поліського економічного району та країн ЄС.

У збірнику наведено стислі методологічні пояснення, визначення основних понять та термінів.

До уваги користувачів!

Інформацію по Україні в збірнику наведено без урахування тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим, м.Севастополя та частини тимчасово окупованих територій у Донецькій та Луганській областях.

Скорочення в збірнику:

%	— відсоток
табл.	— таблиця
тис.	— тисяча

Умовні позначення, які використані в збірнику:

Тире (—)	— явища не було
Крапки (...)	— відомості відсутні
Нуль (0; 0,0)	— явища відбулися, але у вимірах менших за ті, що можуть бути виражені використаними в таблиці розрядами
“у тому числі”, “з них”	— означає, що наведено не всі доданки загальної суми

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА	3
СТАН ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ ЧЕРНІГІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ У 2019 РОЦІ	5
1. САМООЦІНКА СТАНУ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ	9
1.1. Самооцінка стану здоров'я населенням України у 2019 році.....	9
1.2. Самооцінка стану здоров'я населенням Чернігівської області у 2019 році.....	9
1.3. Самооцінка стану здоров'я населенням Чернігівської області	10
1.4. Самооцінка стану здоров'я населенням України та Поліського економічного району.....	12
1.5. Розподіл населення країн ЄС за самооцінкою стану здоров'я.....	14
1.6. Розподіл домогосподарств Чернігівської області за рівнем доступності медичної допомоги, можливості придбання ліків та медичного приладдя.....	15
1.7. Розподіл домогосподарств за рівнем доступності медичної допомоги, можливості придбання ліків та медичного приладдя України та Поліського економічного району.....	17
1.8. Розподіл жінок України у віці 15 років і старшому у 2019 році за кількістю народжених дітей	19
1.9. Розподіл жінок Чернігівської області у віці 15 років і старшому у 2019 році за кількістю народжених дітей	19
1.10. Показники народжуваності дітей жінками Чернігівської області у віці 15 років і старшому.....	20
1.11. Показники народжуваності дітей жінками України та Поліського економічного району у віці 15 років і старшому.....	21
1.12. Розподіл населення України у віці 12 років і старшому, яке курить, за тривалістю куріння у 2019 році.....	22
1.13. Розподіл населення Чернігівської області у віці 12 років і старшому, яке курить, за тривалістю куріння у 2019 році.....	22
1.14. Розподіл населення Чернігівської області у віці 12 років і старшому, яке курить, за тривалістю куріння та кількістю викурених сигарет за добу.....	23
1.15. Розподіл населення України та Поліського економічного району у віці 12 років і старшому, яке курить, за тривалістю куріння та кількістю викурених сигарет за добу.....	24
2. ЗАХВОРЮВАНІСТЬ НАСЕЛЕННЯ	25
2.1. Кількість випадків захворюваності на окремі інфекційні хвороби.....	25
2.2. Захворюваність населення на ВІЛ-інфекції, СНІД, злоякісні новоутворення, активний туберкульоз.....	25
3. НАРОДЖУВАНІСТЬ ТА СМЕРТНІСТЬ НАСЕЛЕННЯ	26
3.1. Народжуваність, смертність та природний приріст, скорочення (–) населення в містах обласного значення та районах.....	26
МЕТОДОЛОГІЧНІ ПОЯСНЕННЯ	29

СТАН ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ ЧЕРНІГІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ У 2019 РОЦІ

З метою дослідження питань, пов'язаних із доступністю для населення послуг охорони здоров'я та лікарських препаратів, аналізу інформації щодо захворюваності та лікування в стаціонарних відділеннях, органами державної статистики в жовтні 2019р. проведено опитування членів домогосподарств, які приймають участь у вибіркового обстеженні умов їх життя. Усього було опитано 8145 домогосподарств України, у тому числі 331 домогосподарство Чернігівщини.

Стан здоров'я

Підсумки дослідження свідчать, що 37,1% населення Чернігівської області оцінили стан свого здоров'я як «добрий» (у 2018р. – 37,3%). «Задовільним» вважали свій стан здоров'я 48,7% та 14,2% оцінили його як «поганий» (у 2018р. – 47,8% та 14,9% відповідно).

В Україні стан здоров'я як «добрий» оцінила кожна друга особа, «задовільний» – 39,5%. «Поганий» стан здоров'я вказала кожна десята особа. Серед регіонів найкраще оцінили свій стан здоров'я жителі Львівської, Одеської, Тернопільської, Київської та Закарпатської областей (68,1–57,7%). Найбільше громадян, незадоволених своїм самопочуттям, у Сумській, Харківській, Вінницькій та Хмельницькій областях (17,9–14,9%).

У країнах Європейського Союзу оцінили стан свого здоров'я як «добрий» 68,4% осіб у віці 18 років і старшому, як «задовільний» – 23%, а 8,6% осіб оцінили стан свого здоров'я як «поганий» (дані за 2018р.). Найбільші частки осіб, які оцінили стан свого здоров'я як «добрий», – в Ірландії, на Кіпрі, у Греції, Швеції, Нідерландах, на Мальті, у Бельгії (83,6–74,2%), а як «поганий» – у Хорватії, Латвії, Литві, Португалії, Естонії, Польщі та Словаччині (17,5–12,3%).

Серед респондентів Чернігівщини 85,1% повідомили, що у 2019р. хворіли (у 2018р. – 85,9%). Слід відмітити, що особи, які перенесли захворювання, зазначили їхні негативні довготермінові наслідки. Зокрема, 23,1% осіб відчули вплив на повсякденну працездатність, 17% – на життєву активність, тобто можливість займатися фізичною працею, відвідувати культурні заклади, вести активний спосіб життя (у 2018р. – 17% та 15,1% відповідно).

Майже половина населення області (45,7%) повідомила, що мала хронічні захворювання або проблеми зі здоров'ям (у 2018р. – 47,6%). Найбільш поширеними були гіпертонія та серцеві захворювання (відповідно 49,7% та 21,3% осіб, які мають хронічні захворювання). Майже кожна шоста особа хворіла на артроз, артрит (у т.ч. ревматоїдний), кожна сьома – остеохондроз. Діабет мали 6,5% осіб, катаракту – 5,7%, хронічний бронхіт, емфізему легенів – 5%, хронічний гепатит, жовтокам'яну хворобу, холецистит, холангіт, цироз печінки – 4,8%, мігрень або частий головний біль – 4,4%, виразку шлунку або 12-палої кишки – 3,7%, хронічні травми чи інші наслідки

дії зовнішніх причин – 3,3%, алергію (за винятком алергічної астми) – 2,8%, інсульт – 1,5%, остеопороз – 1,4%, злоякісні пухлини чи астму неалергічну – по 1%, астму алергічну – 0,6%. Про інші захворювання повідомили 22,9% осіб, які мали проблеми зі здоров'ям.

Більше половини (60,4%) респондентів області вважають, що наслідки аварії на Чорнобильській АЕС вплинули на стан їхнього здоров'я частково, серед них 0,5% отримують чорнобильські виплати, установлені Законом України «Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи». Серед осіб, на яких вплив наслідків аварії був серйозним (5,5%), отримують виплати 17,6%. Вважають, що наслідки аварії ніяк не вплинули на їхнє здоров'я 34,1% населення.

В Україні повідомили, що мають хронічні захворювання або проблеми зі здоров'ям 37,9% населення. Найбільш поширеними були гіпертонія та серцеві захворювання – про наявність однієї з цих хвороб повідомили, відповідно, 45,8% та 24,8% осіб, які мають хронічні захворювання. Наступними за поширенням були: остеохондроз, на який хворіли 14,9% населення та артроз або артрит (у т.ч. ревматоїдний) – 14,8%. Серед регіонів найбільша кількість населення, яке повідомило про наявність хронічних захворювань або проблем зі здоров'ям, проживає у Вінницькій, Харківській та Закарпатській областях (53,7–50,1%).

У країнах Європейського Союзу більше третини осіб у віці 16 років і старшому мали хронічні захворювання або проблеми зі здоров'ям. Найбільша кількість таких осіб в Естонії та Фінляндії – 48,5%, Німеччині – 43,9%, Великій Британії – 41,7%, Португалії – 41,6%, а найменша – в Італії – 15,4%, Румунії – 19,5%, Болгарії – 23,5% та Греції – 23,6%.

Звернення за медичною допомогою

Протягом року зверталися за медичною допомогою 80,7% населення Чернігівської області (у 2018р. – 79,3%). Серед них більшість хворих (68,4%) зверталися за допомогою до сімейного лікаря в поліклініці, до поліклініки (крім стоматолога) – 44,5%, до стоматолога в державній медичній установі – 13,2% (рік тому – 43%, 63,8% та 12,1% відповідно). До приватного стоматолога звернулися 4,4% населення, у платну медичну установу або до приватно практикуючого лікаря (крім стоматолога) – 1,7% осіб. Скористалися швидкою медичною допомогою 1,2% хворих.

Найчастіше причиною останнього звертання до лікаря були хвороби або проблеми зі здоров'ям (66,2%). Зверталися до лікарів із метою проходження профілактичного огляду 24,2% населення, з адміністративних причин (отримання документу, сертифікату, листа-довідки тощо) – 5,3%, для поновлення рецептів – 3,5%, з приводу нещасних випадків або травм – 0,8%.

Медичне обслуговування

У 96,4% домогосподарств області хто-небудь із їх членів протягом останніх 12 місяців потребував медичної допомоги чи придбання ліків та медичного обладнання (у 2018р. – 92,5%), проте більше половини (52,6%) із них не змогли задовольнити ці потреби (у 2018р. – 53,3%). Основною причиною недоступності окремих видів медичної допомоги була занадто висока вартість ліків, медичних товарів, послуг охорони здоров'я.

Про випадки неможливості придбання необхідних, але занадто дорогих ліків повідомили 37,7% домогосподарств (у 2018р. – 43,6%).

Залишаються проблеми з доступністю послуг лікарів. У 35,5% домогосподарств, в яких хто-небудь із членів при потребі не отримав медичну допомогу, хворі не мали можливості відвідати лікаря (18,7% усіх домогосподарств). За даними опитування, основними причинами були: відсутність медичного спеціаліста потрібного профілю (74,7%) та занадто висока вартість послуг (15,3%).

Серед домогосподарств, члени яких потребували, але не отримали медичну допомогу, більше половини (53%) повідомили про випадки недоступності для хворих членів родини необхідного медичного обстеження (у 2018р. – 52,7%). Така ситуація склалася у 27,9% домогосподарств від загальної кількості. Вимушена відмова від необхідного медичного обстеження пов'язана із занадто високою вартістю послуг (70,1%) чи відсутністю спеціаліста потрібного профілю (25,9%).

Значна частина домогосподарств області, члени яких потребували медичної допомоги в протезуванні, лікуванні в стаціонарі, отриманні лікувальних процедур та відвідуванні стоматолога, причиною відмови від даних послуг зазначили їх високу вартість (від 95,8% до 85,6%).

Народжуваність

Програмою опитування було передбачено вивчення питання щодо народжуваності дітей жінками у віці 15 років і старшому.

Підсумки дослідження свідчать, що серед жінок Чернігівської області 88,8% народжували дітей. Порівняно з опитуванням у жовтні 2018р. ця частка збільшилася на 9,8 в.п. В Україні частка жінок, які народжували дітей, склала 86,9%. Серед регіонів вона найвища в Кіровоградській та Сумській областях (по 91,3% у кожній), а також у Тернопільській області (90,7%).

Найчастіше першу дитину жінки області народжували у віці 20–24 роки (61,3% матерів). У віці 15–19 років первістка народили 15,3% жінок, у 25–29 років – 14,7% (в Україні – 57,3%, 15% та 19,9% відповідно). У віці 30 років і старшому народили вперше 8,7% жінок (в Україні – 7,8%).

Найбільше в області народжували двох дітей – 49,9%. Одну дитину народили 40,6% матерів, трьох – 8,4%, чотирьох – 0,4%, п'ять і більше – 0,7%.

Шкідливі звички

Здоров'я конкретної людини в значній мірі залежить від способу її життя, наявності шкідливих звичок, зокрема – тютюнокуріння.

За даними опитування, шкідливу звичку курити має, незалежно від рівня матеріальної забезпеченості, 14,9% населення Чернігівської області у віці 12 років і старшому (у 2018р. – 13,8%). Більше половини тих, хто курить має цю пагубну звичку вже понад 20 років, майже кожний сьомий – від 6 до 10 років, 13,5% – від 11 до 15 років, 12,4% опитаних курить від 16 до 20 років, 9,1% – від 1 до 5 років.

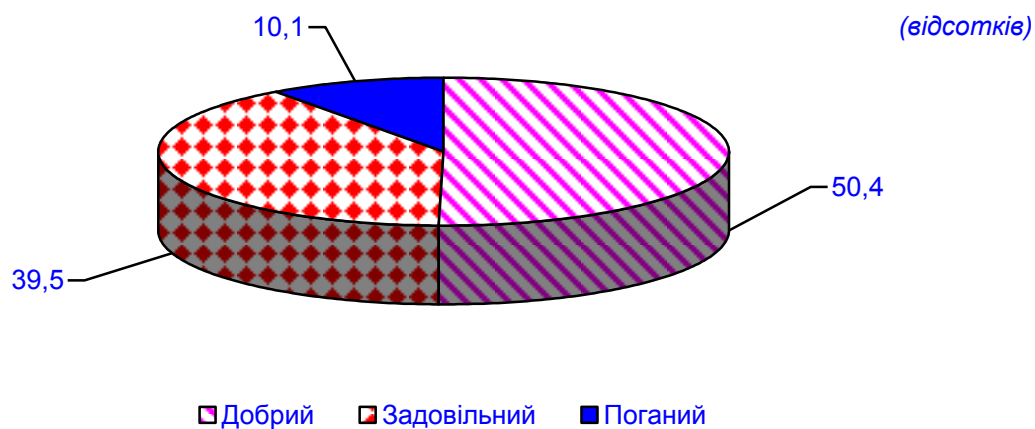
Серед осіб, які курять, 61,8% у середньому викурюють за добу від 16 до 20 сигарет, 19,1% – від 6 до 10 сигарет, 10,6% – від 11 до 15 сигарет, 6,3% – від 1 до 5 сигарет, 2,2% – більше однієї пачки.

В Україні шкідливу звичку курити має майже кожна шоста особа у віці 12 років і старшому, з яких 37,6% курять понад 20 років. Найбільш поширеною є ця шкідлива звичка в Дніпропетровській області (25%), м.Києві (23,6%), Херсонській (22,2%) та Донецькій (21,5%) областях, найменш – у Київській та Закарпатській областях (9,2% та 9,3% відповідно).

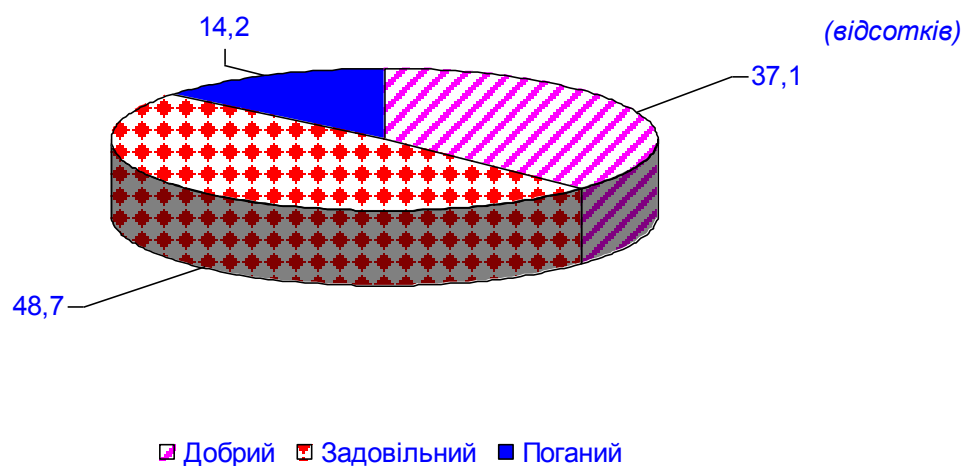
Серед економічних районів України найбільша частка осіб у віці 12 років і старшому, які повідомили, що курять, спостерігається в Придніпровському (21,3%), а найвища частка осіб, які мають цю пагубну звичку вже понад 20 років, – у Карпатському (44,1%).

1. САМООЦІНКА СТАНУ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯМ

1.1. Самооцінка стану здоров'я населенням України у 2019 році

1.2. Самооцінка стану здоров'я населенням Чернігівської області у 2019 році

1.3. Самооцінка стану здоров'я населенням Чернігівської області

	2017	2018	2019
Кількість населення – усього, тис. осіб ¹	1012,1	1001,2	988,0
у т.ч. оцінили стан здоров'я як (%):			
добрий	37,9	37,3	37,1
задовільний	46,5	47,8	48,7
поганий	15,6	14,9	14,2
Кількість осіб, які повідомили, що хворіли за останні 12 місяців – усього, тис.	820,9	860,1	840,3
Із загальної кількості осіб, які хворіли за останні 12 місяців, частка осіб (%), які повідомили, що перенесені захворювання негативно вплинули на:			
повсякденну працездатність	18,8	17,0	23,1
життєву активність	16,1	15,1	17,0
Кількість осіб, які повідомили, що мають хронічні (6 місяців і більше) захворювання або проблеми зі здоров'ям – усього, тис.	461,4	476,4	451,8
у тому числі мають хронічні захворювання або проблеми зі здоров'ям (%)			
астму неалергічну	3,1	0,5	1,0
астму алергічну	1,4	0,2	0,6
алергію (за винятком алергічної астми)	4,6	5,0	2,8
діабет	7,4	2,6	6,5
катаракту	5,5	6,0	5,7
гіпертонію	44,1	42,5	49,7
серцеві захворювання	26,3	22,1	21,3
інсульт	5,5	1,3	1,5
хронічний бронхіт, емфізему легенів	9,0	8,5	5,0
артроз, артрит (у т.ч. ревматоїдний)	14,9	17,1	17,9
остеопороз	0,2	2,8	1,4
остеохондроз	10,0	11,1	13,7
виразку шлунку або 12-палої кишки	4,0	8,9	3,7
хронічний гепатит, жовчокам'яну хворобу, холецистит, холангіт, цироз печінки	4,8	5,4	4,8
злоякісні пухлини (включаючи лейкомію і лімфому)	0,7	1,0	1,0
мігрень або частий головний біль	5,6	2,9	4,4
хронічну тривогу або депресію	0,3	2,8	–
хронічну травму чи інші наслідки дії зовнішніх причин	2,0	2,9	3,3
інші захворювання	22,8	24,3	22,9
Кількість осіб, які повідомили, що зверталися за медичною допомогою протягом останніх 12 місяців – усього, тис.	824,2	794,1	797,0
у тому числі зверталися до (%) :			
поліклініки (крім стоматолога)	77,1	63,8	44,5
сімейного лікаря в поліклініці	21,0	43,0	68,4
стоматолога в державній медичній установі	8,5	12,1	13,2
приватного стоматолога	5,6	1,9	4,4
швидкої медичної допомоги	4,5	3,6	1,2

САМООЦІНКА СТАНУ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯМ

Продовження табл. 1.3

	2017	2018	2019
платної медичної установи або приватно практикуючого лікаря (крім стоматолога) народного цілителя, гомеопата, знахаря, екстрасенса тощо	2,2	0,5	1,7
Кількість осіб, які повідомили, що за останні 12 місяців вони зверталися до лікаря – усього, тис.	824,2	794,1	797,0
з них частка осіб (%), які здійснили свій останній візит до лікаря у зв'язку з:			
нещасним випадком або травмою	4,4	2,0	0,8
хворобою або проблемою зі здоров'ям	56,9	64,6	66,2
проходженням профілактичного огляду	30,8	26,1	24,2
необхідністю поновлення рецептів	3,5	4,2	3,5
адміністративної причини (отримання документу, сертифікату, листа-довідки тощо)	4,4	3,1	5,3
інших причин	—	—	—
Із загальної кількості осіб, які повідомили, що за останні 12 місяців вони лікувалися в лікарні, частка осіб (%), які брали із собою до лікарні:			
медикаменти	94,2	96,7	97,7
постільну білизну	64,4	73,1	71,3
їжу	68,2	76,6	83,2
не брали нічого з перерахованого	5,6	0,5	0,2
Кількість осіб (тис.), які повідомили, що на стан їхнього здоров'я наслідки Чорнобильської катастрофи:			
ніяк не вплинули	426,6	374,1	337,2
з них частка осіб, які повідомили, що отримують Чорнобильські виплати (%)	—	—	—
частково вплинули	525,8	560,4	596,6
з них частка осіб, які повідомили, що отримують Чорнобильські виплати (%)	0,2	0,1	0,5
серйозно вплинули	59,7	66,7	54,2
з них частка осіб, які повідомили, що отримують Чорнобильські виплати (%)	5,3	4,3	17,6
не визначились	—	—	—

¹ Наведена інформація щодо населення, яке проживає в неінституційних (приватних) домогосподарствах.

1.4. Самооцінка стану здоров'я населенням України та Поліського економічного району

	Україна			Поліський економічний район		
	2017	2018	2019	2017	2018	2019
Кількість населення – усього, тис. осіб ¹	38697,9	38549,7	38391,0	4402,5	4378,3	4351,4
у т.ч. оцінили стан здоров'я як (%):						
добрий	49,4	49,5	50,4	48,4	49,5	49,2
задовільний	40,6	40,5	39,5	40,1	38,9	40,7
поганий	10,0	10,0	10,1	11,5	11,6	10,1
Кількість осіб, які повідомили, що хворіли за останні 12 місяців – усього, тис.	31237,8	31462,4	31365,8	3323,3	3454,6	3535,2
Із загальної кількості осіб, які хворіли за останні 12 місяців, частка осіб (%), які повідомили, що перенесені захворювання негативно вплинули на:						
повсякденну працездатність	14,5	14,8	16,5	14,3	16,8	14,1
життєву активність	32,8	33,0	36,0	31,1	31,2	42,2
Кількість осіб, які повідомили, що мають хронічні (6 місяців і більше) захворювання або проблеми зі здоров'ям – усього, тис.	14645,8	15011,1	14568,1	1567,6	1542,1	1525,9
у тому числі мають хронічні захворювання або проблеми зі здоров'ям (%):						
астму неалергічну	1,2	1,1	1,0	2,5	0,9	0,7
астму алергічну	0,8	0,8	0,9	0,8	0,6	0,3
алергію (за винятком алергічної астми)	4,3	4,4	5,2	3,1	2,2	2,6
діабет	5,3	5,3	6,2	5,8	2,8	4,8
катаракту	4,3	4,7	3,9	4,8	4,8	3,7
гіпертонію	44,6	46,0	45,8	39,5	40,9	43,8
серцеві захворювання	25,9	26,1	24,8	24,9	25,1	24,5
інсульт	3,0	2,8	2,8	3,9	1,8	2,3
хронічний бронхіт	7,9	5,7	6,1	7,6	5,3	6,4
артроз, артрит (у т.ч. ревматоїдний)	14,5	14,6	14,8	12,3	14,1	9,9
остеопороз	1,5	1,8	1,7	1,0	1,4	1,5
остеохондроз	14,0	15,9	14,9	11,0	11,5	12,5
виразку шлунку або 12-палої кишки	5,0	4,7	5,2	3,6	6,2	4,7
хронічний гепатит, жовчокам'яну хворобу, холецистит, холангіт, цироз печінки	7,8	8,6	6,7	3,9	6,2	5,5
злоякісні пухлини (включаючи лейкомію і лімфому)	1,9	2,0	2,2	2,1	1,5	1,0
мігрень або частий головний біль	7,8	7,9	7,4	6,0	3,9	3,7
хронічну тривогу або депресію	1,7	2,0	1,6	1,3	1,4	1,1
хронічну травму чи інші наслідки дії зовнішніх причин	2,9	3,0	3,9	2,5	3,1	4,2
інші захворювання	18,7	18,3	18,0	15,1	15,5	16,1
Кількість осіб, які повідомили, що зверталися за медичною допомогою протягом останніх 12 місяців – усього, тис.	30746,4	31717,4	31194,3	3304,0	3398,5	3526,0
у тому числі зверталися до (%):						
поліклініки (крім стоматолога)	82,8	75,5	57,9	79,6	71,9	55,1
сімейного лікаря в поліклініці	30,1	47,8	74,8	31,6	46,2	72,5

Продовження табл. 1.4

	Україна			Поліський економічний район		
	2017	2018	2019	2017	2018	2019
стоматолога в державній медичній установі	14,2	14,9	12,9	10,9	11,4	10,4
приватного стоматолога	7,8	9,7	9,8	8,8	7,0	8,1
швидкої медичної допомоги	3,3	2,9	2,4	2,4	2,2	1,6
платної медичної установи або приватно практикуючого лікаря (крім стоматолога)	3,6	3,8	5,0	1,4	2,2	2,3
народного цілителя, знахаря, гомеопата, екстрасенса тощо	0,4	0,6	0,3	0,1	0,3	0,3
Кількість осіб, які повідомили, що за останні 12 місяців вони зверталися до лікаря – усього, тис.	30746,4	31717,4	31194,3	3304,0	3398,5	3526,0
з них частка осіб (%), які здійснили свій останній візит до лікаря у зв'язку з:						
нещасним випадком або травмою	1,0	0,8	0,7	2,3	1,8	0,9
хворобою або проблемою зі здоров'ям	56,8	57,0	56,2	59,9	62,2	57,4
проходженням профілактичного огляду	38,2	36,4	37,5	33,4	30,3	35,0
необхідністю поновлення рецептів	2,5	2,4	2,9	2,1	2,5	2,9
адміністративної причини (отримання документу, сертифікату, листа-довідки тощо)	1,5	3,4	2,7	2,3	3,2	3,8
інших причин	0,0	0,0	0,0	–	–	–
Із загальної кількості осіб, які повідомили, що за останні 12 місяців вони лікувалися в лікарні, частка осіб (%), які брали із собою до лікарні:						
медикаменти	92,7	91,4	90,8	93,8	94,4	95,9
постільну білизну	63,9	63,1	63,2	52,6	47,1	55,6
їжу	77,7	73,8	72,4	69,2	68,7	77,5
не брали нічого з перерахованого	3,8	4,5	6,5	4,3	1,7	2,9
Кількість осіб (тис.), які повідомили, що на стан їхнього здоров'я наслідки Чорнобильської катастрофи:						
ніяк не вплинули	24363,3	24557,2	25145,9	1841,9	1816,9	1831,5
з них частка осіб, які повідомили, що отримують Чорнобильські виплати (%)	0,0	0,0	0,0	–	0,1	0,2
частково вплинули	13896,8	13660,9	12719,2	2317,5	2414,4	2232,5
з них частка осіб, які повідомили, що отримують Чорнобильські виплати (%)	0,6	0,6	0,6	1,8	2,4	2,1
серйозно вплинули	437,8	331,6	525,9	243,1	147,0	287,4
з них частка осіб, які повідомили, що отримують Чорнобильські виплати (%)	16,7	12,7	11,9	11,2	11,2	6,6
не визначились	–	–	–	–	–	–

¹ Див. виноску до табл. 1.3.

1.5. Розподіл населення країн ЄС за самооцінкою стану здоров'я

	Частка осіб у віці 18 років і старше, які оцінили стан свого здоров'я як			(відсотків)
	добрий	задовільний	поганий	Частка осіб у віці 16 років і старше, які повідомили, що мають хронічні захворювання або проблеми зі здоров'ям
Країни ЄС ¹	68,4	23,0	8,6	36,9
Австрія	71,0	20,6	8,3	36,3
Бельгія	74,2	16,7	9,0	24,8
Болгарія	65,8	23,4	10,8	23,5
Велика Британія	72,8	19,6	7,6	41,7
Греція	75,8	14,8	9,4	23,6
Данія	70,4	21,8	7,8	29,7
Естонія	51,2	33,9	14,8	48,5
Ірландія	83,6	12,9	3,5	25,4
Іспанія	73,2	19,4	7,5	33,0
Італія	72,7	20,3	7,0	15,4
Кіпр	77,3	17,2	5,5	38,4
Латвія	46,1	38,1	15,8	40,3
Литва	43,7	40,5	15,8	36,2
Люксембург	68,1	21,6	10,4	26,0
Мальта	74,6	21,1	4,3	30,2
Нідерланди	75,3	19,9	4,8	32,4
Німеччина	64,6	26,7	8,6	43,9
Польща	58,4	28,6	12,9	38,3
Португалія	48,4	35,8	15,8	41,6
Румунія	69,8	22,9	7,3	19,5
Словаччина	65,9	21,8	12,3	30,2
Словенія	65,1	25,1	9,8	38,2
Угорщина	59,9	28,1	12,1	39,5
Фінляндія	68,7	25,5	5,7	48,5
Франція	66,9	24,6	8,5	38,4
Хорватія	59,9	22,6	17,5	35,8
Чехія	61,8	27,4	10,7	36,6
Швеція	75,7	18,4	6,0	34,6
Довідково: Україна ²	42,9	44,8	12,3	44,3

¹ Джерело: дані статистики доходів і умов життя в Європейському Союзі (EU-SILC).

Дані наведено за 2018р.

² За даними опитування домогосподарств, проведеного в жовтні 2019р.

1.6. Розподіл домогосподарств Чернігівської області за рівнем доступності медичної допомоги, можливості придбання ліків та медичного приладдя

	2017	2018	2019
Кількість домогосподарств, в яких хто-небудь із членів протягом останніх 12 місяців потребував медичної допомоги, придбання ліків та медичного приладдя:			
тисяч	435,6	402,6	414,6
відсотків до загальної кількості	99,1	92,5	96,4
Кількість домогосподарств, в яких хто-небудь із членів протягом останніх 12 місяців при потребі не зміг отримати медичну допомогу, придбати ліки та медичне приладдя:			
тисяч	275,9	214,6	218,2
відсотків до кількості домогосподарств, в яких хто-небудь із членів потребував медичної допомоги, придбання ліків та медичного приладдя	63,4	53,3	52,6
відсотків до загальної кількості домогосподарств відповідної групи	62,8	49,3	50,7
Кількість домогосподарств (тисяч), в яких хто-небудь із членів при потребі не зміг:			
придбати ліки	231,5	175,5	156,4
у тому числі з причин (%):			
занадто висока вартість	98,6	97,0	89,3
не змогли знайти	1,4	2,8	9,8
інше	—	0,2	0,9
придбати медичне приладдя	46,1	63,7	52,6
у тому числі з причин (%):			
занадто висока вартість	96,7	97,4	91,2
не змогли знайти	—	2,6	6,3
інше	3,3	—	2,5
відвідати лікаря	116,1	47,2	77,4
у тому числі з причин (%):			
черга була занадто довгою	3,7	11,9	10,0
відсутність медичного спеціаліста			
потрібного профілю	42,9	44,1	74,7
занадто висока вартість послуг	53,4	44,0	15,3
інше	—	—	—
відвідати стоматолога	49,9	73,9	35,2
у тому числі з причин (%):			
черга була занадто довгою	—	—	9,0
відсутність медичного спеціаліста			
потрібного профілю	3,8	3,9	5,4
занадто висока вартість послуг	96,2	96,1	85,6
інше	—	—	—

	2017	2018	2019
зробити протезування	55,0	62,2	29,1
у тому числі з причин (%):			
черга була занадто довгою	—	—	—
відсутність медичного спеціаліста			
потрібного профілю	2,3	—	4,2
занадто висока вартість послуг	97,7	100,0	95,8
інше	—	—	—
провести медичні обстеження	126,1	113,0	115,7
у тому числі з причин (%):			
черга була занадто довгою	2,4	0,3	4,0
відсутність медичного спеціаліста			
потрібного профілю	26,0	21,2	25,9
занадто висока вартість послуг	71,6	78,5	70,1
інше	—	—	—
отримати лікувальні процедури	42,7	54,6	44,2
у тому числі з причин (%):			
черга була занадто довгою	—	—	—
відсутність медичного спеціаліста			
потрібного профілю	17,8	13,2	7,2
занадто висока вартість лікування	82,2	86,8	92,8
інше	—	—	—
отримати лікування в стаціонарі	160,3	64,2	69,7
у тому числі з причин (%):			
відсутність вільних місць	1,0	1,4	—
відсутність відділення потрібного профілю	1,8	6,3	6,6
занадто висока вартість лікування	97,2	92,3	93,4
інше	—	—	—

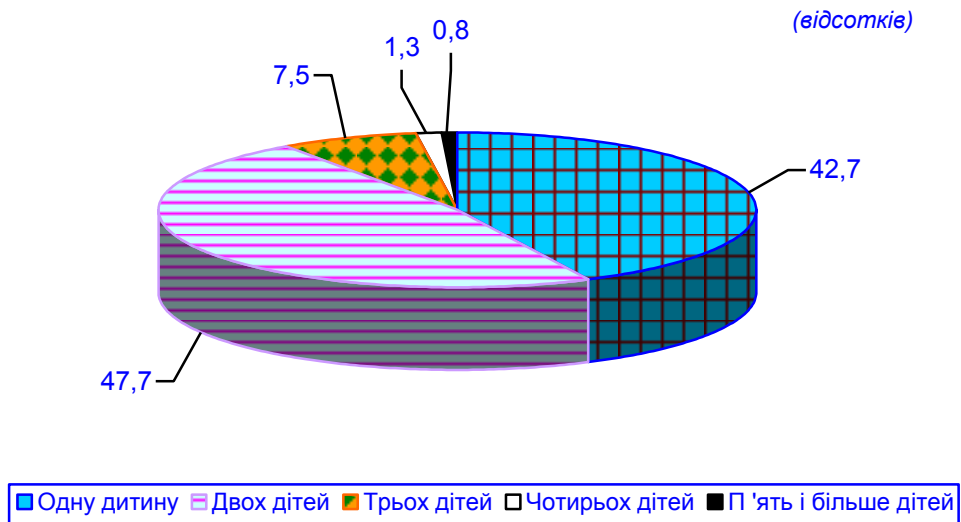
1.7. Розподіл домогосподарств за рівнем доступності медичної допомоги, можливості придбання ліків та медичного приладдя України та Поліського економічного району

	Україна			Поліський економічний район		
	2017	2018	2019	2017	2018	2019
Кількість домогосподарств, в яких хто-небудь із членів протягом останніх 12 місяців потребував медичної допомоги, придбання ліків та медичного приладдя:						
тисяч	14637,1	14722,5	14644,5	1612,0	1584,1	1594,1
відсотків до загальної кількості	97,7	98,6	98,4	98,2	97,0	98,2
Кількість домогосподарств, в яких хто-небудь із членів протягом останніх 12 місяців при потребі не зміг отримати медичну допомогу, придбати ліки та медичне приладдя:						
тисяч	4353,8	3088,3	3574,4	450,6	250,2	333,4
відсотків до кількості домогосподарств, в яких хто-небудь із членів потребував медичної допомоги, придбання ліків та медичного приладдя	29,7	21,0	24,4	28,0	15,8	20,9
відсотків до загальної кількості домогосподарств відповідної групи	29,1	20,7	24,0	27,5	15,3	20,5
Кількість домогосподарств (тисяч), в яких хто-небудь із членів при потребі не зміг:						
придбати ліки	3847,4	2528,3	2974,2	364,5	199,2	241,5
у тому числі з причин (%):						
занадто висока вартість	97,8	97,3	97,7	94,8	97,4	91,2
не змогли знайти	2,0	2,7	1,9	4,8	2,4	8,2
інше	0,2	0,0	0,4	0,4	0,2	0,6
придбати медичне приладдя	767,6	522,1	701,1	55,6	66,5	73,8
у тому числі з причин (%):						
занадто висока вартість	96,6	99,4	95,4	97,2	97,5	90,4
не змогли знайти	1,5	0,6	1,4	—	2,5	4,7
інше	1,9	—	3,2	2,8	—	4,9
відвідати лікаря	1704,0	1102,5	1260,5	162,8	50,3	108,0
у тому числі з причин (%):						
черга була занадто довгою	8,9	11,7	12,9	3,4	11,1	7,8
відсутність медичного спеціаліста потрібного профілю	17,1	29,4	23,6	35,9	47,5	59,7
занадто висока вартість послуг	74,0	58,9	63,1	60,7	41,4	32,5
інше	—	—	0,4	—	—	—

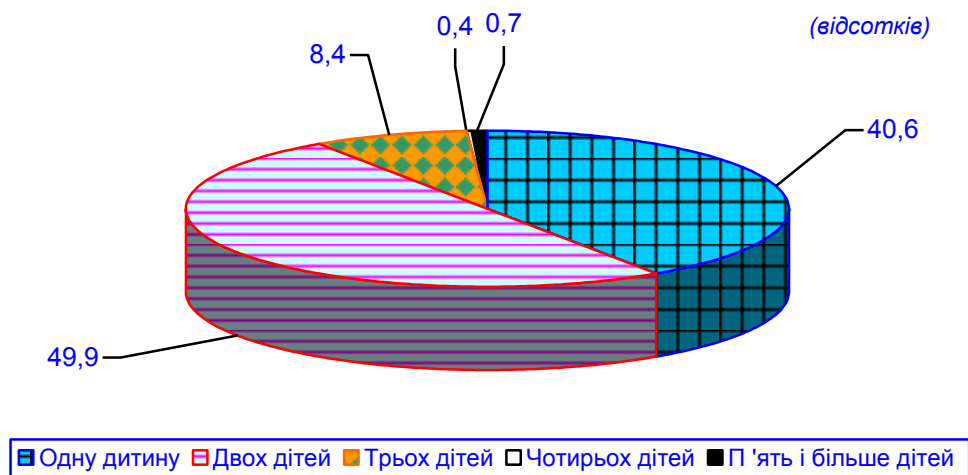
Продовження табл. 1.7

	Україна			Поліський економічний район		
	2017	2018	2019	2017	2018	2019
відвідати стоматолога	1483,3	1218,9	1257,2	67,1	84,5	44,4
у тому числі з причин (%):						
черга була занадто довгою	0,5	1,3	2,5	7,3	—	7,1
відсутність медичного спеціаліста потрібного профілю	1,5	3,7	0,6	2,8	3,4	4,3
занадто висока вартість послуг	98,0	95,0	96,8	89,9	96,6	88,6
інше	—	—	0,1	—	—	—
зробити протезування	1221,1	902,4	828,9	61,0	65,0	36,0
у тому числі з причин (%):						
черга була занадто довгою	0,2	0,3	0,3	—	—	—
відсутність медичного спеціаліста потрібного профілю	0,6	0,8	1,1	2,0	—	3,4
занадто висока вартість послуг	99,2	98,9	98,6	98,0	100,0	96,6
інше	—	—	—	—	—	—
провести медичні обстеження	2259,9	1682,8	2159,2	179,2	128,7	160,3
у тому числі з причин (%):						
черга була занадто довгою	1,8	1,5	3,0	2,5	0,3	3,2
відсутність медичного спеціаліста потрібного профілю	5,2	9,9	7,5	23,8	24,9	22,6
занадто висока вартість послуг	93,0	88,6	89,2	73,7	74,8	74,2
інше	—	—	0,3	—	—	—
отримати лікувальні процедури	1168,0	966,2	947,5	48,3	54,6	59,3
у тому числі з причин (%):						
черга була занадто довгою	0,7	0,7	1,5	2,3	—	0,9
відсутність медичного спеціаліста потрібного профілю	6,2	6,6	2,3	21,1	13,2	5,4
занадто висока вартість лікування	93,1	92,7	96,1	76,6	86,8	93,7
інше	—	—	0,1	—	—	—
отримати лікування в стаціонарі	2207,1	954,2	1607,6	237,1	70,8	108,2
у тому числі з причин (%):						
відсутність вільних місць	0,5	1,5	1,4	1,0	3,9	0,7
відсутність відділення потрібного профілю	1,5	5,3	2,4	1,2	5,7	8,5
занадто висока вартість лікування	98,0	93,2	96,2	97,8	90,4	90,8
інше	—	—	—	—	—	—

1.8. Розподіл жінок України у віці 15 років і старшому у 2019 році за кількістю народжених дітей

1.9. Розподіл жінок Чернігівської області у віці 15 років і старшому у 2019 році за кількістю народжених дітей

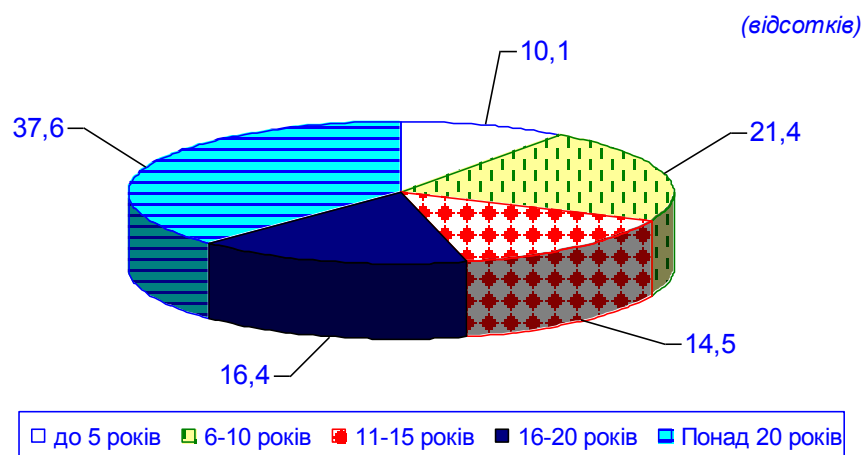
1.10. Показники народжуваності дітей жінками Чернігівської області у віці 15 років і старшому

	2017	2018	2019
Кількість жінок у віці 15 років і старшому, тис.	477,7	489,0	465,4
у тому числі (%):			
не народжували дітей	10,2	21,0	11,2
народжували дітей	89,8	79,0	88,8
Із загальної кількості жінок, які народжували дітей, народили (%):			
одну дитину	39,6	31,9	40,6
двох дітей	48,9	54,2	49,9
трьох дітей	8,4	10,6	8,4
чотирьох дітей	2,3	2,2	0,4
п'ять і більше дітей	0,8	1,1	0,7
Із загальної кількості жінок, які народжували дітей, народили першу дитину у віці (%):			
15–19 років	13,6	14,9	15,3
20–24 роки	61,1	49,0	61,3
25–29 років	18,8	22,8	14,7
30–34 роки	4,9	8,7	5,0
35–39 років	1,6	4,3	3,7
40–44 роки	—	0,3	—
45–49 років	—	—	—
понад 50 років	—	—	—

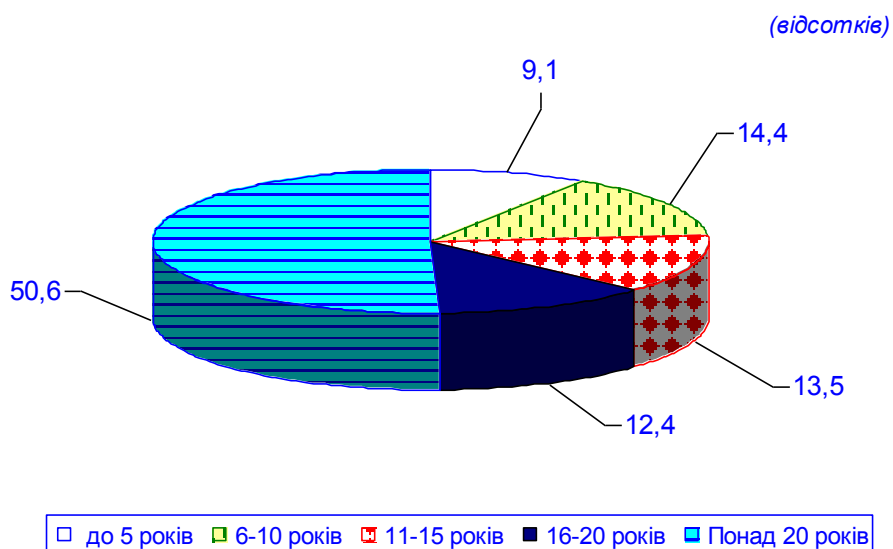
1.11. Показники народжуваності дітей жінками України та Поліського економічного району у віці 15 років і старшому

	Україна			Поліський економічний район		
	2017	2018	2019	2017	2018	2019
Кількість жінок у віці 15 років і старшому, тис.	17747,7	17598,1	17532,3	1969,8	1953,7	1923,7
у тому числі (%):						
не народжували дітей	14,1	14,6	13,1	14,0	16,2	13,1
народжували дітей	85,9	85,4	86,9	86,0	83,8	86,9
Із загальної кількості жінок, які народжували дітей, народили (%):						
одну дитину	43,2	41,4	42,7	33,6	30,4	33,2
двох дітей	46,1	47,3	47,7	48,7	49,0	51,5
трьох дітей	8,3	8,3	7,5	12,1	13,1	10,9
чотирьох дітей	1,3	1,8	1,3	3,1	5,0	2,3
п'ять і більше дітей	1,1	1,2	0,8	2,5	2,5	2,1
Із загальної кількості жінок, які народжували дітей, народили першу дитину у віці (%):						
15–19 років	17,4	18,3	15,0	15,3	16,3	18,9
20–24 роки	57,3	56,9	57,3	62,2	59,3	56,6
25–29 років	18,6	17,7	19,9	16,6	16,3	18,3
30–34 роки	5,1	5,3	5,9	4,5	5,3	3,4
35–39 років	1,4	1,7	1,6	1,3	2,7	2,4
40–44 роки	0,2	0,1	0,3	0,1	0,1	0,4
45–49 років	0,0	0,0	0,0	0,0	–	–
понад 50 років	–	–	–	–	–	–

1.12. Розподіл населення України у віці 12 років і старшому, яке курить, за тривалістю куріння у 2019 році

1.13. Розподіл населення Чернігівської області у віці 12 років і старшому, яке курить, за тривалістю куріння у 2019 році

1.14. Розподіл населення Чернігівської області у віці 12 років і старшому, яке курить, за тривалістю куріння та кількістю викурених сигарет за добу

	2017	2018	2019
Кількість осіб у віці 12 років і старшому, які повідомили, що курять:			
тисяч	179,3	124,7	128,7
відсотків до загальної кількості населення у віці 12 років і старшому	20,1	13,8	14,9
Розподіл осіб, які повідомили, що вони курять, за тривалістю куріння (%):			
до 1 року	—	—	—
1 – 5 років	15,8	4,4	9,1
6 – 10 років	17,0	24,2	14,4
11 – 15 років	3,3	7,3	13,5
16 – 20 років	20,5	23,0	12,4
понад 20 років	43,4	41,1	50,6
Розподіл осіб, які повідомили, що вони курять, за кількістю викурених сигарет за добу (%):			
1 – 5	20,3	12,3	6,3
6 – 10	32,5	38,9	19,1
11 – 15	17,3	18,2	10,6
16 – 20	29,3	25,9	61,8
понад 20	0,6	4,7	2,2

1.15. Розподіл населення України та Поліського економічного району у віці 12 років і старшому, яке курить, за тривалістю куріння та кількістю викурених сигарет за добу

	Україна			Поліський економічний район		
	2017	2018	2019	2017	2018	2019
Кількість осіб у віці 12 років і старшому, які повідомили, що курять: тисяч	6278,7	5959,1	5559,2	627,3	609,7	533,9
відсотків до загальної кількості населення у віці 12 років і старшому	18,7	17,9	16,8	16,9	16,3	14,6
Розподіл осіб, які повідомили, що вони курять, за тривалістю куріння (%):						
до 1 року	—	—	—	—	—	—
1 – 5 років	13,1	11,4	10,1	12,8	6,8	10,8
6 – 10 років	18,7	18,8	21,4	17,8	23,4	17,3
11 – 15 років	12,1	13,6	14,5	10,3	10,9	12,4
16 – 20 років	17,7	19,2	16,4	21,1	22,1	18,7
понад 20 років	38,4	37,0	37,6	38,0	36,8	40,8
Розподіл осіб, які повідомили, що вони курять, за кількістю викурених сигарет за добу (%):						
1 – 5	15,8	12,4	16,9	14,5	10,7	9,8
6 – 10	35,4	37,9	35,3	38,9	38,2	35,6
11 – 15	14,0	12,9	12,4	16,4	18,1	10,3
16 – 20	31,8	33,1	32,4	25,4	29,0	41,8
понад 20	3,0	3,7	3,0	4,8	4,0	2,5

2. ЗАХВОРЮВАНІСТЬ НАСЕЛЕННЯ

2.1. Кількість випадків захворюваності на окремі інфекційні хвороби

(за даними Державної установи «Чернігівський обласний лабораторний центр» Міністерства охорони здоров'я України)

	2017	2018	2019
Гострі кишкові інфекції	2489	2274	1739
Сальмонельозні інфекції	161	193	190
Вірусний гепатит	166	152	186
Грип і гострі інфекції верхніх дихальних шляхів	180953	183468	173900
Скарлатина	348	411	423
Дифтерія	—	4	—
Коклюш	12	17	2
Правець	1	1	—
Кір	1	537	669

2.2. Захворюваність населення на ВІЛ-інфекції, СНІД, злоякісні новоутворення, активний туберкульоз

	2017	2018	2019
Кількість хворих з уперше в житті встановленим діагнозом			
ВІЛ-інфекції ^{1,2}	533	493	509
у тому числі хворі на СНІД	234	183	144
злоякісного новоутворення ³	4056	4020	4092
активного туберкульозу ²	602	582	468
Кількість хворих, які перебували на обліку в медичних закладах на кінець року, з діагнозом			
ВІЛ-інфекції ^{1,2}	4059	4194	3937
у тому числі хворі на СНІД	1108	1209	1299
злоякісного новоутворення ³	26979	27676	28635
активного туберкульозу ²	946	916	761

¹ Включаючи іноземних громадян.

² За даними Комунального некомерційного підприємства «Чернігівський обласний медичний центр соціально значущих та небезпечних хвороб» Чернігівської обласної ради.

³ За даними Комунального некомерційного підприємства «Обласний центр інформаційно-аналітичних технологій та пропаганди здорового способу життя» Чернігівської обласної ради.

3. НАРОДЖУВАНІСТЬ ТА СМЕРТНІСТЬ НАСЕЛЕННЯ

3.1. Народжуваність, смертність та природний приріст, скорочення (–) населення в містах обласного значення та районах

	О с і б			На 1000 наявного населення		
	живо-народжені	померлі	природний приріст (скорочення)	живо-народжені	померлі	природний приріст (скорочення)
Чернігівська область						
2017	7573	18856	–11283	7,4	18,4	–11,0
2018	6854	19304	–12450	6,8	19,1	–12,3
2019	6129	18584	–12455	6,1	18,6	–12,5
м.Чернігів						
2017	2251	3501	–1250	7,7	12,1	–4,4
2018	2147	3615	–1468	7,4	12,5	–5,1
2019	1900	3674	–1774	6,6	12,8	–6,2
м.Ніжин						
2017	513	936	–423	7,3	13,3	–6,0
2018	478	1007	–529	6,9	14,5	–7,6
2019	420	996	–576	6,1	14,5	–8,4
м.Новгород-Сіверський (міська рада)						
2017	87	218	–131	6,5	16,3	–9,8
2018	70	218	–148	5,3	16,6	–11,3
2019	72	237	–165	5,6	18,3	–12,7
м.Прилуки						
2017	403	884	–481	7,2	15,9	–8,7
2018	344	933	–589	6,3	17,1	–10,8
2019	331	918	–587	6,2	17,1	–10,9
райони						
Бахмацький						
2017	291	882	–591	6,6	19,9	–13,3
2018	259	895	–636	5,9	20,5	–14,6
2019	227	835	–608	5,3	19,5	–14,2
Бобровицький						
2017	275	752	–477	8,4	23,0	–14,6
2018	245	693	–448	7,6	21,5	–13,9
2019	216	720	–504	6,8	22,7	–15,9
Борзнянський						
2017	180	759	–579	5,8	24,4	–18,6
2018	186	713	–527	6,1	23,4	–17,3
2019	186	715	–529	6,2	24,0	–17,8
Варвинський						
2017	108	304	–196	6,8	19,1	–12,3
2018	110	307	–197	7,0	19,7	–12,7
2019	96	297	–201	6,3	19,4	–13,1

Продовження табл. 3.1

	О с і б			На 1000 наявного населення		
	живо-народжені	померлі	природний приріст (скорочення)	живо-народжені	померлі	природний приріст (скорочення)
Городнянський						
2017	216	596	-380	7,7	21,3	-13,6
2018	204	598	-394	7,4	21,7	-14,3
2019	180	521	-341	6,6	19,2	-12,6
Ічнянський						
2017	242	667	-425	7,8	21,6	-13,8
2018	204	673	-469	6,7	22,1	-15,4
2019	170	637	-467	5,7	21,3	-15,6
Козелецький						
2017	337	1132	-795	7,5	25,3	-17,8
2018	312	1224	-912	7,1	28,0	-20,9
2019	294	1062	-768	6,9	24,8	-17,9
Коропський						
2017	116	550	-434	5,1	24,1	-19,0
2018	125	545	-420	5,6	24,4	-18,8
2019	112	491	-379	5,1	22,5	-17,4
Корюківський						
2017	192	512	-320	7,2	19,2	-12,0
2018	172	493	-321	6,6	18,8	-12,2
2019	153	498	-345	6,0	19,4	-13,4
Куликівський						
2017	125	430	-305	7,5	25,8	-18,3
2018	104	422	-318	6,4	25,9	-19,5
2019	77	419	-342	4,8	26,3	-21,5
Менський						
2017	258	756	-498	7,3	21,2	-13,9
2018	224	834	-610	6,4	23,9	-17,5
2019	200	727	-527	5,9	21,3	-15,4
Ніжинський						
2017	166	699	-533	6,1	25,9	-19,8
2018	167	719	-552	6,3	27,1	-20,8
2019	153	700	-547	5,9	26,9	-21,0
Новгород-Сіверський						
2017	95	342	-247	7,3	26,1	-18,8
2018	80	336	-256	6,2	26,2	-20,0
2019	66	352	-286	5,3	28,1	-22,8
Носівський						
2017	243	620	-377	8,4	21,5	-13,1
2018	195	736	-541	6,9	25,9	-19,0
2019	192	610	-418	6,9	21,8	-14,9
Прилуцький						
2017	253	784	-531	7,1	22,1	-15,0
2018	190	758	-568	5,4	21,5	-16,1
2019	190	733	-543	5,5	21,1	-15,6

Продовження табл. 3.1

	О с і б			На 1000 наявного населення		
	живо-народжені	померлі	природний приріст (скорочення)	живо-народжені	померлі	природний приріст (скорочення)
Ріпкинський						
2017	197	706	-509	7,3	26,2	-18,9
2018	151	664	-513	5,7	25,1	-19,4
2019	158	663	-505	6,1	25,6	-19,5
Семенівський						
2017	127	378	-251	7,2	21,4	-14,2
2018	126	381	-255	7,3	22,0	-14,7
2019	90	350	-260	5,3	20,6	-15,3
Сновський						
2017	167	473	-306	7,1	20,3	-13,2
2018	160	492	-332	7,0	21,4	-14,4
2019	130	459	-329	5,7	20,3	-14,6
Сосницький						
2017	144	419	-275	7,9	22,9	-15,0
2018	107	411	-304	6,0	22,9	-16,9
2019	84	394	-310	4,8	22,4	-17,6
Срібнянський						
2017	76	217	-141	6,8	19,4	-12,6
2018	56	228	-172	5,1	20,7	-15,6
2019	62	223	-161	5,7	20,6	-14,9
Талалаївський						
2017	72	244	-172	5,6	19,1	-13,5
2018	66	260	-194	5,3	20,8	-15,5
2019	50	242	-192	4,1	19,8	-15,7
Чернігівський						
2017	439	1095	-656	8,4	20,9	-12,5
2018	372	1149	-777	7,1	22,0	-14,9
2019	320	1111	-791	6,2	21,6	-15,4

МЕТОДОЛОГІЧНІ ПОЯСНЕННЯ

Вибіркове опитування членів домогосподарств щодо стану їхнього здоров'я є тематичним модулем постійного обстеження умов життя домогосподарств. У зв'язку з цим, ці дослідження мають єдині методологічні засади: принципи формування вибіркової сукупності, розповсюдження отриманих даних на генеральну сукупність, методологію здійснення оцінки якості інформації, а також єдині термінологію та систему показників, які характеризують соціально-демографічні та економічні ознаки домогосподарств.

Об'єктом опитування є домогосподарство – сукупність осіб, які спільно проживають в одному житловому приміщенні або його частині, забезпечують себе усім необхідним для життя, ведуть спільне господарство, повністю або частково об'єднують та витрачають кошти. Ці особи можуть перебувати в родинних стосунках або стосунках свояцтва, не перебувати в будь-яких з цих стосунків або бути і в тих, і в інших стосунках. Домогосподарство може складатися з однієї особи (стаття 1 Закону України “Про Всеукраїнський перепис населення”). Оскільки частка домогосподарств, у складі яких є особи, не пов'язані родинними стосунками, складає 0,24% від загальної кількості домогосподарств (0,29% – від кількості домогосподарств за виключенням одинаків), в сучасних економічних умовах поняття “домогосподарство” і “сім'я” дуже близькі.

При користуванні підсумками опитування слід мати на увазі прийняті обмеження, які враховуються при формуванні вибіркової сукупності респондентів. Вибіркове обстеження умов життя домогосподарств, на базі якого було здійснене тематичне опитування щодо стану здоров'я членів домогосподарств, проводиться в усіх регіонах країни. Вибіркова сукупність домогосподарств, які обстежуються, репрезентує все населення України або регіону, за винятком військовослужбовців строкової служби, осіб, які знаходяться в місцях позбавлення волі, осіб, які постійно проживають у будинках-інтернатах, будинках для осіб похилого віку, а також маргінальних прошарків населення (безпритульні тощо). При формуванні вибіркової сукупності були також виключені території, які не можуть бути обстежені у зв'язку з радіоактивним забрудненням (зони відчуження та обов'язкового відселення), а також тимчасово окуповані території Автономної Республіки Крим і м.Севастополя та частини тимчасово окупованих територій у Донецькій та Луганській областях.

Починаючи з 2004 року обстеженням умов життя домогосподарств охоплені також мешканці усіх гуртожитків (сімейних, студентських тощо)¹.

¹ У 1999–2003 роках обстежувалися лише мешканці сімейних гуртожитків.

Пояснення термінів, які використані в даному тематичному дослідженні.

Склад 8 економічних районів України (за виключенням тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим, м. Севастополя та частини тимчасово окупованих територій у Донецькій та Луганській областях) у розрізі регіонів:

1. Східний економічний район (Полтавська, Сумська, Харківська області).
2. Донецький економічний район (Донецька, Луганська області).
3. Придніпровський економічний район (Дніпропетровська, Запорізька, Кіровоградська області).
4. Причорноморський економічний район (Одеська, Миколаївська, Херсонська області).
5. Подільський економічний район (Вінницька, Тернопільська, Хмельницька області).
6. Центральний економічний район (Київська, Черкаська області, м. Київ).
7. Карпатський економічний район (Закарпатська, Івано-Франківська, Львівська, Чернівецька області).
8. Поліський економічний район (Волинська, Житомирська, Рівненська, Чернігівська області).

Медичне приладдя – окуляри, слухові апарати, милиці, інвалідна коляска, апарат для вимірювання кров'яного тиску, шприци, хірургічні ремені й бандажі, шини, інші пристрої для лікування переломів, суглобні протези тощо.

При опитуванні до **захворювань** не відносили легке нездужання, нежить, тобто такий стан, унаслідок якого людина не втрачає, навіть частково, працездатність, а лише погіршується її самопочуття.

Вплив захворювань на повсякденну працездатність – маються на увазі довготермінові наслідки захворювання, які негативно впливають (частково чи повністю) на здатність особи щоденно працювати. Наприклад, особа, яка захворіла гострим респіраторним захворюванням, може на декілька днів втратити працездатність, але повсякденну працездатність – у рідкісних випадках. Для дітей та підлітків термін “працездатність” означає їх здатність до навчання в учбових закладах.

Вплив захворювань на життєву активність – маються на увазі довготермінові наслідки, які унаслідок захворювання стосуються змін способу життя: можливостей щодо відвідування культурних закладів, гуртків, можливості займатися фізичною працею, бігати, плавати і т.ін.

Хронічне захворювання – це повільно розвинутий, затяжний, тривалий процес відповідного захворювання в окремої людини.

Лікування в стаціонарі – стаціонарне та денне перебування в лікарні (місцевій, районній, міській, обласній, спеціалізованій тощо), диспансері чи в іншому медичному закладі, за виключенням перебування на лікуванні в санаторії (за путівкою чи без неї).

При опитуванні жінок у віці 15 років і старше щодо **кількості народжених** ними **дітей** до народжених віднесені як живі, так і мертвонароджені діти. Поодинокі випадки народження першої дитини жінкою у віці до 15 років включені в таблицях до вікової групи матерів 15-19 років.

Чорнобильські виплати – виплати, установлені Законом України “Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи”.

Інформація щодо **народжень** та **смертей** сформована за результатами щорічної статистичної розробки даних актових записів цивільного стану, які надають територіальні органи Міністерства юстиції України.

Народжуваність, смертність на 1000 наявного населення (загальні коефіцієнти народжуваності, смертності) – відношення, відповідно, кількості живонароджених і кількості померлих протягом календарного року до середньорічної чисельності наявного населення.

Природний приріст (скорочення) населення – різниця між кількістю живонароджених та кількістю померлих.

Природний приріст (скорочення) на 1000 наявного населення (загальний коефіцієнт природного приросту (скорочення)) – відношення природного приросту (скорочення) населення до середньорічної чисельності наявного населення або різниця між загальними коефіцієнтами народжуваності та смертності.

Державна служба статистики України
Головне управління статистики у Чернігівській області

Статистичний збірник
Стан здоров'я населення Чернігівської області
у 2019 році

За редакцією
Дусь Тетяни Валеріївни

Відповідальна за випуск
Семеняко Тетяна Василівна

Підписано до друку 30.04.2020. № 07.2-05/1399-20
Папір офсетний.
Гарнітура Times New Roman
Тираж 10 прим.

Надруковано в Головному управлінні статистики у Чернігівській області
вул. Гонча, 37, м. Чернігів, 14000, Україна